

Hazret-i Hamza'nın (r.a.) tasarrufunu şirk sanan cehalete reddiye

Risale-i Nur'un Mektubat isimli eserinde, Bediüzzaman Said-i Nursi hazretleri şu ifadeyi kullanır:

“Seyyidü’ş-Şüheda olan Hazret-i Hamza Radıyallahu Anh, mükerrer vakıatla, kendine iltica eden adamları muhafaza etmesi ve dünyevî işlerini görmesi ve gördürmesi gibi çok vakıatla, bu tabaka-i hayat tenvir ve ispat edilmiş.”

Bu ifade, **şehitlerin hayat mertebesi** bağlamında geçmektedir. Üstadımız, Kur'an'ın şehitler hakkında “Onları ölümler sanma, bilakis onlar diridirler” ayetine dayanarak, şehitlerin berzah âleminde kendilerine has bir hayatları olduğunu açıklar.

Kendilerine selefî diyen tekfirci zihniyet, şehitlerden yardım talep edilmesini veya onların Allah'ın izniyle bazı işlere vesile olmasını “şirk” olarak nitelendiriyor.

Tevessülü ve istigaseyi şirk olarak değerlendiren bu güruh asırlardır bunu caiz gören Ehl-i sünnet âlimlerini ve geniş Müslüman kitlesini şirke düşmüş kabul etmektedir. Oysa bu iddia, **fail ile vesileyi karıştırmaktan** doğan büyük bir yanlıştır. Mesele doğru anlaşılırsa ne şirk kalır ne de şüphe.

1- “Sebeup” ve “Müsebbib” Dengesi

İstiğase, kelime anlamıyla “yardım istemek” demektir. İslami istılahta ise: **Darda kalan bir kimsenin, o anda yanında olmayan bir varlıktan (peygamber, melek veya salih kul) Allah'ın ona verdiği makam ve izin dairesinde yardım talep etmesidir.**

Bu alemde sebeplere sarılmak, doktora gitmek, ilaç kullanmak veya Hz. Yakup'un (a.s.) Hz. Yusuf'un gömleğini gözüne sürmesi nasıl şirk değilse, bir şehidin ruhaniyetinden medet ummak da öyle şirk değildir. Kur'ân'da meleklerin müminlere yardım ettiği bildirilir; fakat hiç kimse meleklerin bağımsız güç sahibi olduğunu söylemez. Aynı şekilde burada da fiil Allah'a, vesile ise o makbul kula aittir.

- Şirk, bir varlığın Allah'tan bağımsız, kendi kendine yeten bir gücü olduğuna inanmaktır. Müslümanlar, ne doktorda ne de Hz. Hamza'da Allah'tan bağımsız bir güç görürler.
- Allah, fiziksel dünyada şifayı ilaca bağladığı gibi, manevi dünyada da bazı tasarrufları (koruma, dua, himmet) sevdiği kullarının ruhaniyetine bağlayabilir. Bu, Allah'ın kudretine ortak koşmak değildir.
- Onlara göre Allah, sadece doğrudan (aracısız) iş görmelidir. Oysa kâinatın her

zerresi bir “aracı” (sebepler perdesi) ile doludur. Yardımı yaratanın **Allah** olduğunu bilerek, Şehidi veya veliyi Allah’ın nazlı bir kulu ve **şefaâtçisi** görerek, Onun ruhaniyetini bir “**vesile**” kılıp yardım istemek, Tevhidin ta kendisidir. Şirk ise o sebebe hakiki tesir vermektir.

2- “İsteyen” ile “İstenen” Arasındaki Münasebet

İstiğaseyi reddedenler genelde şu ayeti delil getirirler: “*Yalnız Senden yardım dileriz.*” (Fatıha, 5).

Ancak bu ayetin manası şudur: “**Yardıma yaratacak olan nihai kudret sahibi yalnızca Sensin.**”

Eğer bu ayet her türlü aracıdan yardım istemeyi yasaklasaydı, birinden “Bana bir bardak su ver” demek de şirk olurdu. Çünkü suyu veren de, susuzluğu gideren de aslında Allah’tır. Aradaki fark şudur:

- **Maddi İstiğase:** Yanındaki adamdan yardım istemek (Selefilere göre caiz).
- **Manevi İstiğase:** Yanında olmayan (veya vefat etmiş) birinden yardım istemek (Selefilere göre şirk).

Şirk iddiası şuradan doğmaktadır: “O yapıyor” zannedilmektedir. Oysa hakikatte durum çok farklıdır. Yağmur buluttan gelir ama yağmuru yaratan Allah’tır. Şifa ilaçtan gelir ama şifayı veren Allah’tır. Yardım şehitten gelir gibi görünür ama asıl yapan ve yaratan Allah’tır.

Vesileyi görmek, faili inkâr etmek değildir. Aksine, vesileleri Allah’ın yarattığı sebepler olarak görmek, tevhiddir. Bu gücü Allah’tan bağımsız görmek şirkdir ki, hiçbir akli başında mümin böyle bir itikada sahip değildir.

İstiğase bir şer’î zorunluluk (farz/vacip) değil, **meşru bir vesiledir**; yapılmaması günah olmadığı gibi, meşru sınırlar içinde yapılması da asla **şirk veya küfür değildir**.

3- Hz. Hamza Örneği ve “Mükerrer Vakıat”

Bediüzzaman’ın “mükerrer vakıatla” (tekrar eden yaşanmış olaylarla) demesi, bunun teorik bir tartışma değil, bin yıllık İslam tarihinde tecrübe edilmiş bir hakikat olduğunu gösterir. Uhud şehitlerinin, özellikle Seyyidü’ş-Şüheda’nın sığınanları muhafaza etmesi, Allah’ın o kuluna verdiği bir **keramettir**. Keramet ise hakikat-i halde Allah’ın filidir, ancak kulu hürmetine ihsan edilir.

Şehitlerin hayatı meselesi de bu çerçevede anlaşılmalıdır. Kur’ân, şehitler için “Onları ölüler sanmayın, bilakis diridirler” buyurarak onların kendilerine mahsus bir hayat mertebesine sahip olduğunu bildirir. Bu hayat, bizim bildiğimiz maddî hayat gibi değildir; fakat şuurlu, idrakli ve bir yönüyle dünya ile irtibatı devam eden bir hayattır. Nitekim ölen bir kimseye yapılan dua, okunan Kur’ân, verilen sadaka ona ulaşmakta ve fayda vermektedir. Bu da

ruhun dünya ile bağının tamamen kopmadığını gösterir. Dolayısıyla, Allah katında makbul olan şehitlerin ve salih kulların, ilahî izne bağlı olarak bazı işlere vesile olmaları, Ehl-i Sünnet çerçevesinde imkânsız bir şey değildir.

Şehitlerden himmet talep etmek bir “tarz-ı telakki” meselesidir; ne emir ne de küfürdür, sadece rahmet-i İlahiye'nin manevi perdelerine bir müracaattır.

4- İstiğasede Orta Yol

Selefi çizgideki bazı kimselerin bu meseleyi doğrudan şirk olarak nitelendirmesi ise birkaç temel hatadan kaynaklanır.

Birincisi, sebeplerle kurulan ilişkiyi bütünüyle reddetmeleri veya tutarsız şekilde değerlendirmeleridir. Çünkü günlük hayatta herkes sebeplere başvurur.

İkincisi, vesile ile mabudu karıştırmalarıdır. Bir şeyi vesile kılmak ile ona ilahlık atfetmek arasında çok büyük bir fark vardır.

Üçüncüsü ise ulemanın kabul ettiği bir meseleyi tekfir sebebi hâline getirmeleridir ki, bu Ehl-i Sünnet usulüne aykırıdır.

Sonuç olarak mesele şudur: Şehitlerden veya salih kullardan yardım talep etmek, tek başına şirk değildir. Şirk olan şey, onlara Allah'tan bağımsız bir güç nispet etmektir. Eğer kalpteki itikat korunur ve her şeyin hakiki failinin Allah olduğu bilinirse, bu tür ifadeler vesile dairesinde kalır. Bu meselede ifrat da tefrit de yanlıştır. Ne sebepleri tamamen yok saymak doğrudur, ne de onlara bağımsız bir kudret vermek. Hakikat ise şudur: Her şey Allah'tandır; fakat Allah, dilediği kullarını ve sebepleri o rahmetinin bir perdesi ve vesilesi kılar.

İstiğase ne dinî bir mecburiyet ne de bir inanç sapmasıdır; yapılmaması eksiklik olmadığı gibi, meşru dairesinde yapılması da şirk değildir.

5- Sebeplerin Azledilmesi: Tevhidin Zirvesi

Ehl-i Sünnet'e göre ne ateşin yakma gücü vardır, ne ilacın iyileştirme, ne de bir insanın taşı uzağa fırlatma... Bunların hepsi birer perdedir. Allah, kudretini izzet ve azameti gereği bu perdelerin arkasında icra eder. Tevellüdün (sebeplerin zorunlu olarak neticeyi oluşturması) reddi; “Sebepler, sonucu kendi gücüyle doğurmaz; her an Allah yaratır” demektir.

Ehl-i Sünnet, istiğasede bulunulan varlığa (peygamber, veli veya şehit) asla “yaratıcı faillik” makamı vermez. Eğer bir kimse, “Yetiş ya Abdülkadir!” derken, onun Allah'tan bağımsız bir kudreti olduğuna inanırsa, Ehl-i Sünnet'e göre de bu şirktir.

Ancak istiğase, şu mantık silsilesiyle “sebepler” kategorisine dahil edilir:

- **Maddi Sebep:** Karnınız acıktığında ekmeğe yönelirsiniz. Ekmeğin doyurma gücü kendinden değildir, ama Allah doyurma fiilini ekmeğe bağlamıştır.

- **Manevi Sebep:** Ruhani daralmalarda veya büyük bir sıkıntıda Allah'ın sevdiği bir kulunun ruhaniyetine yönelirsiniz. Ehl-i Sünnet der ki: "Allah, nasıl şifayı ilaca bağladıysa, bazı tasarrufları da sevdiği kullarının ruhuna ve duasına bağlamış olabilir."

Eğer Ehl-i Sünnet tevellüdü (sebeplerin zorunlu olarak neticeyi oluşturması) kabul etseydi; ilacın bizzat iyileştirdiğini, ateşin bizzat yaktığını söylemek zorunda kalırdı. Bu durumda istiğase edilen varlığın da "bizzat" yardım ettiğini savunması gerekirdi ki bu şirk olurdu.

Ehl-i Sünnet sebeplerin neticeyi zorunlu olarak doğurduğunu kabul etmezler. Yani ateş yakmaz, Allah yakar; ilaç iyileştirmez, Allah şifa verir; bir kul yardım etmez, Allah onunla yardım eder. Kur'ân'daki "Attığın zaman sen atmadın, Allah attı" ayeti de bu hakikati açıkça ifade eder. Demek ki ortada bir fiil görünse bile, hakiki tesir sahibi daima Allah'tır.

Ehl-i Sünnet tevellüdü reddettiği için; ilaca nasıl bakıyorsa, istiğase edilen şahsın ruhuna da öyle bakar. İlaç nasıl "şifayı yaratan" değilse, o zat da "yardımı yaratan" değildir. Her ikisi de Allah'ın yardımını ulaştırmak için kullandığı farklı mertebedeki (maddi ve manevi) kapılardır.

Bediüzzaman'ın Hz. Hamza örneğine dönersek: Hz. Hamza'nın "dünyevi işleri görmesi", onun Allah'tan bağımsız bir ilah gücü olduğu anlamına gelmez. Allah, kendi iradesiyle, o şehidine berzah âleminde böyle bir "hizmet ve vesilelik" vazifesi ihsan etmiştir. Fail yine Allah'tır, Hz. Hamza ise bu failiğin manevi perdesidir.

Tevhid Namına Tekfir Pazarlayanlara

Sizler, asırlardır Müslüman coğrafyasına nifak tohumları eken, tevhidin özünü kavramaktan aciz, sadece "şirk" ve "tekfir" kelimeleriyle düşünen sığ bir zihniyetin temsilcilerisiniz. Sizler "vesile" ile "faili", "esbab" ile "müsebbibi" birbirine karıştırarak, koca bir Ümmet-i Muhammed'i şirke düşmekle itham ediyorsunuz.

1. Cehliniz ve Yanılgınız

Müslümanlar, ne şehitlerden ne de evliyalardan bağımsız bir güç talep ederler. Bizim inancımızda Allah'tan başka gerçek fail yoktur! Ancak O'nun izniyle, O'nun sevgisine mazhar olmuş ruhların şefaatine ve duasına tevessül etmek, Allah'ın ikramına hürmet etmektir.

Siz, bu ince tevhid sırrını kavrayamadığınız için **vesileyi ilahlaştıranlarla, vesileyi vesile olarak gören müminleri** aynı kefeye koyma cehaletini gösteriyorsunuz. Bu eseri ve müellifini karalamaya çalışmak, sadece kendi ilmi yetersizliğinizi ve ön yargılarınızı deşifre etmektir.

2. Âlimlerin Etini Yemekten Yorulmadınız mı?

“Âlimlerin eti zehirlidir” uyarısına kulak tıkadınız; ömrünü zindanlarda, sürgünlerde, rejimin en ağır baskıları altında “La İlahe İllallah” hakikatini haykırarak geçirmiş bir dâhinin etini yemekten usanmadınız mı? Siz sıcak yataklarınızda veya dar kalıplarınızda “tekfircilik” oynuyorsunuz.

Halbuki Bediüzzaman, küfrün belini kıran eserleriyle milyonların imanının kurtulmasına vesile oluyor. Sizin o “tekfir” diliniz bir kişiyi bile hidayete erdiremezken, onun “Risale-i Nur”u bugün dünyanın dört bir yanında tevhidin bayrağını dalgalandırıyor.

3. Tevhidin Zirvesi vs. Tekfirin Çukuru

Sizin tevhidi koruma iddianız, aslında Müslümanların birliğini parçalama çabasıdır. Bediüzzaman zindanlarda her türlü dünyevi konforu elinin tersiyle itip, en ağır işkenceler altında tevhidin zirvesine ulaşmış ve milyonları da o zirveye taşımıştır.

Sizler ise sadece yıkan, bölüp parçalayan ve Müslüman’ın Müslüman’a olan hukukunu çiğneyen bir yolun yolcususunuz.

İslam’ın bin yıllık birikimini, Ehl-i Sünnet’in devasa mirasını “şirk” diye yaftalayanlar, aslında kendi ruh dünyalarındaki darlığı ifşa etmektedirler.

Bediüzzaman’ı karalamak sizin ne haddinize, ne de çapınızdır! O, küfrün şahs-ı manevisini yerle bir etmiş bir bürhandır; sizin gölgeniz ise o güneşin ışığını kesmeye yetmez.

Son Söz:

Cehlinizle övünmekten vazgeçin. Müslümanların mukaddesatına ve âlimlerine dil uzatmayı bir kenara bırakıp; önce iddia ettiğiniz o ‘Tevhid’in ne olduğunu öğrenin.

Gerçek Tevhid; mahlukatı Allah’tan koparmak değil, her bir vesilede O’nun imzasını ve rahmetini okuyabilmektir. Siz, sevgi ve hürmeti şirk sanacak kadar kalbi kararmış bir zihniyetle, Tevhidin ancak kabuğunda dolaşırsınız.

Eğer bu tekfirci hastalıktan kurtulmazsanız; tarih sizi İslam’ın sarsılmaz kalesi olan Ehl-i Sünnet’e hizmet eden birer mümin olarak değil, ümmetin birliğini arkadan bıçaklayan ‘yıkıcı birer tekfirci’ olarak kaydedecektir!”